

**V. ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՎԻՃԱԿԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՄԱԳՈՐԾՄԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ,
ԿԱԴՐԵՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄ ԵՎ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄ**

ՀՀ ԱՎԾ-ն շարունակել է համագործակցությունը միջազգային կազմակերպությունների և ազգային վիճակագրական ծառայությունների հետ, նրանցից ստացել տեխնիկական, ֆինանսական, խորհրդատվական և աշխատանքային օգնություն:

2015թ. ՀՀ ԱՎԾ-ի կողմից իրականացվել են աշխատանքներ հետևյալ նախագծերի շրջանակներում.

1. ԵՄ/ԹՎԻՆԻՆԳ ծրագիր «Հայաստանի ազգային վիճակագրական համակարգի ամրապնդում - II փուլ».

- վիճակագրական տեղեկատվության տարածման համակարգ,
- ժողովրդագրական վիճակագրություն,
- աշխատանքի շուկայի վիճակագրություն,
- աղքատության վիճակագրություն,
- ինովացիոն վիճակագրություն,
- ջրի հաշիվներ,

2. Եվրոպական բնապահպանական գործակալության օժանդակությամբ.

- ԵՀՔ-ԲՏՄՀ (Բնապահպանական Տեղեկատվական Միասնական Համակարգ) նախագիծ,

3. ԵՄ օժանդակությամբ.

- ԻՆՈԳԵՅԹ (INOGATE) միջազգային համագործակցության նախագիծ էներգետիկայի ոլորտում,

4. ԵՄ օժանդակությամբ.

- Աջակցություն գյուղատնտեսության և գյուղական զարգացմանը ԻՆՊԱՐԴ (ENPARD) Հայաստան (բյուջետային աջակցություն),

5.Նորվեգիայի վիճակագրության օժանդակությամբ և Եվրոպական ազատ առևտրի սանցիացիայի ֆինանսավորմամբ.

- Որակի կառավարում,

6. Համաշխարհային բանկի խորհրդատվական օժանդակությամբ.

- Տնային տնտեսությունների կենսապայմանների ամբողջացված հետազոտություն (ՏՏԿԱՀ),

7. Համաշխարհային բանկի օժանդակությամբ.

- «Վիճակագրական հզորությունների կառուցման TF 013918 դրամաշնորհ»
- «Վիճակագրական հզորությունների կառուցում և աջակցություն Հայաստանի փորձնական Գյուղատնտեսական համատարած հաշվառման իրականացմանը»,

8. Համաշխարհային բանկի օժանդակությամբ.

- 2011թ. ցուցանիշներով միջազգային գլոբալ համադրումների ծրագիր ԱՊՀ տարածաշրջանում (համակարգող՝ ԱՊՀ միջպետական վիճակագրական կոմիտե),

9. Համաշխարհային բանկի օժանդակությամբ.

- Գյուղատնտեսական և գյուղական վիճակագրության կատարելագործման գլոբալ ռազմավարություն ԱՊՀ տարածաշրջանում (համակարգող՝ ԱՊՀ միջպետական վիճակագրական կոմիտե),

10. Համաշխարհային բանկի օժանդակությամբ.

- Աշխատանքի վիճակագրության զարգացում ԱՊՀ տարածաշրջանում (համակարգող՝ ԱՊՀ միջպետական վիճակագրական կոմիտե):
11. ՄԱԿ-ի մանկական հիմնադրամի օժանդակությամբ.
 - Բարձրացնել գործընկեր պետական մարմինների կարողություններն ազգային և մարզային մակարդակով «ԱրմենիաԻնֆո»-ի մեկնարկային գործարկման հարցում՝ Հազարամյակի զարգացման նպատակների (ՀԶՆ) և Կայուն զարգացման ծրագրի (ԿԶԾ) գծով արձանագրած առաջընթացը մշտադիտարկելու և լուսաբանելու նպատակով,
 12. ՄԱԿ-ի մանկական հիմնադրամի օժանդակությամբ.
 - Մանկական աղքատություն,
 13. ՄԱԿ-ի մանկական հիմնադրամի օժանդակությամբ.
 - 2015թ. «ՏՐԱՆՍՄՈՆԵԵ» ծրագիր,
 14. ՄԱԿ-ի զարգացման ծրագրի, ՄԱԿ-ի Պարենի և Գյուղատնտեսության կազմակերպության օժանդակությամբ և Ավստրիական Զարգացման Գործակալության ֆինանսավորմամբ.
 - Աջակցություն գյուղատնտեսական համատարած հաշվառմանը:
 15. ՄԱԿ-ի Եվրոպայի տնտեսական հանձնաժողովի (UNECE) օժանդակությամբ.
 - ՄԱԿ-ի զարգացման հաշվի (UNDA) 9-րդ տրանշի նախագիծ «Ազգային կարողությունների հզորացում UNECE-ի առավել խոցելի երկրներում վիճակագրության կայուն զարգացման համար»:
 16. ԱՄՆ միջազգային զարգացման գործակալության/ICF ինթերնեյշնլ Կազմակերպության, ՄԱԿ-ի բնակչության հիմնադրամի օժանդակությամբ.
 - «2015թ. Հայաստանի ժողովրդագրական և առողջության հետազոտություն»,
 17. ԱՄՆ-ի Գյուղատնտեսության դեպարտամենտի օժանդակությամբ և ԱՄՆ միջազգային զարգացման գործակալության ֆինանսավորմամբ.
 - Աջակցություն Հայաստանի Կառավարությանն անցկացնելու Հայաստանի Գյուղատնտեսական համատարած հաշվառմանը,
 18. Գլոբալ հետազոտություն Երեխաների աշխատանքի չափման և քաղաքականության մշակման/ Երեխաների աշխատանքի վերացման միջազգային ծրագրի շրջանակում Աշխատանքի միջազգային կազմակերպության օժանդակությամբ և ԱՄՆ աշխատանքի դեպարտամենտի ֆինանսավորմամբ.
 - Հայաստանում 2015 թ. երեխայի աշխատանքի ազգային հետազոտություն:

2015թ. սեպտեմբերի 15-ին Հայաստանում պաշտոնապես մեկնարկել է «Հայաստանի ազգային վիճակագրական համակարգի ամրապնդում - II փուլ» ԵՄ/ԹՎԻՆԻՆԳ ծրագիրը: Ծրագրի նպատակն է աջակցել ՀՀ ԱՎԾ-ին՝ ինստիտուցիոնալ ԹՎԻՆԻՆԳ ծրագրի միջոցով արդիականացնել պաշտոնական վիճակագրության հայաստանյան համակարգի կոնկրետ տարրեր: Սույն նպատակը կիրառործվի՝ ներդնելով ԵՄ ստանդարտներին համապատասխանեցված համապարփակ տարածման ռազմավարություն և կազմման մեթոդաբանություններ: Ծրագրի իրականացման ընթացքում առանցքային կլինի վիճակագրական տեղեկատվության արտադրման նպատակով առկա վարչական ռեգիստրների օգտագործումը:

Ծրագիրը կաջակցի Հայաստանին արտադրել ԵՄ մեթոդաբանությանը համապատասխան վիճակագրություն, հետևաբար վիճակագրությունն ուղղակիորեն հա-

մադրելի կլինի եվրոպական երկրների վիճակագրության հետ, ինչպես նաև աշխարհով մեկ: Բարելավված վիճակագրությունը հետագայում կապահովի արժեքավոր տեղեկատվություն հայաստանյան լայն հանրության և մասնավորապես, քաղաքականություն մշակողների համար:

«Հայաստանի ազգային վիճակագրական համակարգի ամրապնդում - II փուլ» ԵՄ/ԹՎԻՆԻՆԳ ծրագրի բաղադրիչներն են.

- վիճակագրական տեղեկատվության տարածման համակարգ,
- ժողովրդագրական վիճակագրություն,
- աշխատանքի շուկայի վիճակագրություն,
- աղքատության վիճակագրություն,
- ինովացիոն վիճակագրություն,
- ջրի հաշիվներ:

Ծրագրի իրականացման ժամանակահատվածն է 08.08.2015-07.08.2017թթ.:

Ծրագրի ակնկալվող արդյունքներն են.

- մշակված տարածման ռազմավարություն, սպառողների ուժեղացված ներգրավվածություն և տարածման համակարգի ընդհանուր բարելավում,
- կենսական վիճակագրության համար բարելավված հավաքագրման մեխանիզմներ և միգրացիայի վիճակագրության վերակազմակերպված համակարգ,
- հաշվարկված և հրապարակված աշխատանքի գին, աշխատանքի գնի ինդեքս, ինչպես նաև վաստակների վերաբերյալ կառուցվածքային վիճակագրություն,
- ներդրված, հաշվարկված և հրապարակված սոցիալական բացառումների վիճակագրություն,
- ներդրված և հրապարակված նորարարական վիճակագրության մեթոդաբանություն,
- ջրի կազմված հաշիվներ:

Ծրագիրն իրականացվում է Դանիայի վիճակագրության և Տինլանդիայի, Իտալիայի, Լիտվայի վիճակագրությունների հետ համագործակցությամբ:

2015թ. ընթացքում ծրագիրն արդեն իսկ եզրափակել է առաջին եռամսյակը և իրականացվել են ծրագրի 6 ոլորտներից թվով 4-ի գնահատման առաքելություններ: Դրանք առնչվել են տեղեկատվության տարածմանը, ժողովրդագրական վիճակագրությանը, աղքատության վիճակագրությանը և նորարարական վիճակագրությանը: Նշյալ 4 ոլորտներում գնահատվել է ընթացիկ իրավիճակը, ներկայացվել են առաջարկություններ և մշակվել են ճանապարհային քարտեզներ հետագա աշխատանքների համար: Որպես կանոն, բոլոր բաղադրիչների շրջանակներում կազմակերպվել են հանդիպումներ համապատասխան շահառուների հետ մասնակցելու շնորհանդեսներին և խնդրո առարկա քննարկումներին:

ՀՀ ԱՎԾ պաշտոնական կայքէջում (www.armstat.am) բացվել է «Հայաստանի ազգային վիճակագրական համակարգի ամրապնդում-II փուլ» խորագրով ԵՄ ԹՎԻՆԻՆԳ ծրագրի էջը (<http://www.armstat.am/am/?nid=576>), որտեղ զետեղվել են ԹՎԻՆԻՆԳ ծրագրի վերաբերյալ բոլոր համապատասխան փաստաթղթերը և նյութերը հայերեն և անգլերեն: Ծրագիրը նաև ունի ֆեյսբուքյան էջ, որը կանոնավոր կերպով թարմացվում է:

ՀՀ ԱՎԾ-ն Եվրոպական հարևանության ծրագրի շրջանակում՝ «ԵՄ ստանդարտներին համապատասխանող վիճակագրական մեթոդների ընդունում և Հայաստանի Հանրապետության ազգային վիճակագրական ծառայության արդիականացում» ներքո. հիմնվելով ԵՄ փորձագետների կողմից Հայաստանի վիճակագրական համակարգի ընդհանուր գնահատման վրա, վիճակագրական համապատասխան ոլորտներում Եվրոպական ստանդարտներին համապատասխանելու նպատակով կարճաժամկետ և երկարաժամկետ ռազմավարության մշակման և իրականացման, բիզնես-ռեգիստրի որակի և ընդգրկման բարելավման, Պարենի և գյուղատնտեսության կազմակերպության ուղեցույցների համաձայն գյուղատնտեսական համատարած հաշվառման նախապատրաստման և իրականացման. ԵՀՔ ՀՀ-ԵՄ գործողությունների ծրագրի կատարումն ապահովող 2014-2015թթ. միջոցառումների ներքո՝ «Տնային տնտեսությունների բյուջեի հետազոտություն/եկամուտների և կենսապայմանների վիճակագրություն» ԵՄ 2 կանոնակարգերի ուսումնասիրման, փորձարկման և տեղայնացման ուղղությամբ.

Իրականացվել են ԵՄ կանոնակարգերի ուսումնասիրման աշխատանքները, մասնավորապես, ուսումնասիրվել և թարգմանվել են «Համայնքի եկամուտների և կենսապայմանների վիճակագրության վերաբերյալ 2003թ. հունիսի 16-ի Եվրոպական Պառլամենտի և Խորհրդի թիվ 1177/2003/EC կանոնակարգը» և «Սահմանումների և արդիականացված սահմանումների հետ կապված Համայնքի եկամուտների և կենսապայմանների վիճակագրության վերաբերյալ Եվրոպական Պառլամենտի և Խորհրդի թիվ 1177/2003 կանոնակարգի իրականացման վերաբերյալ Հանձնաժողովի 2003 թ. հոկտեմբերի 21-ի թիվ 1980/2003/EC կանոնակարգը»:

«Հայաստանի ազգային վիճակագրական համակարգի ամրապնդում - II փուլ» խորագրով երկրորդ ԵՄ ԹՎԻՆԻՆԳ ծրագրի ներքո տնային տնտեսությունների հետազոտություններ/աղքատության վիճակագրություն բաղադրիչի շրջանակում, որը նախատեսում է ուսումնասիրվող կանոնակարգերի ներդրումը սոցիալական բացառումների մոդուլի մշակման ժամանակ, Իտալիայի և Ֆինլանդիայի վիճակագրական ծառայությունների փորձագետների օժանդակությամբ կազմվել է սոցիալական բացառումների վիճակագրության մշակման պլանը և փորձնական հետազոտության համար նոր հարցաթերթի նախագիծը, ինչպես նաև որոշվել է փորձնական հետազոտությունն անցկացնել 48 տնային տնտեսություններում, որոնք ընտրվել էին հուլիսին կատարված ընտրանքից: Նշյալ բաղադրիչի շրջանակում իրականացվել են հարցազրուցավարների հրահանգավորումը և հոկտեմբերին բուն հետազոտությունը (դաշտային աշխատանքները): Արդյունքում, հավաքագրվել են տվյալներ 48 տնային տնտեսություններից, որոնք մուտքագրվել են և ստեղծվել է հավաքագրված տվյալների բազա: Տվյալները ներկայացվել են փորձագետներին ելքային աղյուսակներ մշակելու և տվյալների որակը ստուգելու համար: Փորձագետներին ներկայացվել են նաև սոցիալական բացառումների փորձնական հետազոտության արդյունքների վերլուծությունը և համեմատությունը ՏՏԿԱՀ-ի հուլիսի տվյալների հետ: Արդյունքում, որոշվել է, որ 2016թ. կայանալիք ՏՏԿԱՀ-ի հարցաթերթում ներառել սոցիալական բացառումների վերաբերյալ հարցերը որպես մոդուլ, իսկ 2017թ. սկսած ամբողջովին ինտեգրել ՏՏԿԱՀ հարցաթերթում:

2015թ. շարունակվել է 2011-2013 թթ. իրականացված «Աջակցություն Հայաստանի ազգային վիճակագրական ծառայությանը ԹՎԻՆԻՆԳ ծրագրի միջոցով» ԵՄ ԹՎԻՆԻՆԳ ծրագրի արդյունքներով մշակված ճանապարհային քարտեզների իրականացումն ըստ ծրագրի բաղադրիչների:

2015թ. ՀՀ ԱՎԾ-ն Նորվեգիայի վիճակագրական ծառայության հետ համատեղ իրականացրել է «Որակի կառավարում» երկկողմանի համագործակցության ծրագիր, որի նպատակն էր ուսումնասիրել Նորվեգիայի լավագույն փորձը «Ընդհանուր Վիճակագրական Բիզնես-գործընթացի Մոդելի (GSBPM)» ներդրման ուղղությամբ, ինչպես նաև ստանալ խորհրդատվական աջակցություն որակի կառավարման, որակի ապահովման շրջանակի և ընդհանուր վիճակագրական բիզնես գործընթացի մոդելի (GSBPM) գծով: GSBPM-ի 2013 թ. 5.0 տարբերակը թարգմանվել է հայերեն և ներկայումս 80 վիճակագրական արտադրանք նկարագրված են ըստ GSBPM-ի, որից 60 խմբավորված են 19 խմբերի, օրինակ, էլեկտրատրանսպորտ (մետրո, ճոպանուղին, տրոլեյբուսներ):

«ԱրմենիաԻնֆո» ծրագրի շրջանակում ստացած գիտելիքների և հմտությունների ու ձեռք բերված փորձի հիման վրա՝ Ղազախստանի ՄԱԿ-ի Բնակչության հիմնադրամի աջակցությամբ 2015թ. շարունակվել է ՀՀ ԱՎԾ-ի փորձագետների կողմից տեխնիկական աջակցության ցուցաբերումը ԴեվԻնֆո տեղեկատվական համակարգի մշակման և ներդրման ուղղությամբ Արևելյան Ղազախստանի մարզի համար:

2015թ. ընթացքում արդիականացվել են տվյալների բազաները «ԱրմենիաԻնֆո» համակարգի շրջանակում:

ՄԱԿ-ի մանկական հիմնադրամի օժանդակությամբ 2013թ. հունիսի 1-ից 2014թ. հունիսի 30-ն իրականացված Տնային տնտեսությունների կենսապայմանների ամբողջացված հետազոտությանը կից «Երեխաների կարիքները» խորագրով մոդուլային հետազոտության արդյունքները և վերլուծությունը զետեղվել են «Հայաստանի սոցիալական պատկերը և աղքատությունը, 2015թ.» զեկույցի «Մանկական աղքատություն» գլխում:

ՄԱԿ-ի մանկական հիմնադրամի օժանդակությամբ 2014թ. հունվարի 1-ից դեկտեմբերի 31-ը ՏՏԿԱՀ-ի շրջանակում բոլոր տնային տնտեսություններում իրականացված մինչև 5 տարեկան երեխաների կշռի և հասակի չափագրումների արդյունքները և վերլուծությունը հրապարակվել են «Հայաստանի սոցիալական պատկերը և աղքատությունը, 2015թ.» զեկույցի «Մանկական աղքատություն» գլխում:

2015թ. մշակվել և Համաշխարհային բանկի փորձագետներին է ներկայացվել ՀՀ ԱՎԾ-ի Ազգային ռազմավարության ծրագրի իրականացման ապահովման համար Համաշխարհային բանկի «Բազմադոնոր ծրագրային Տրաստ Հիմնադրամ՝ աջակցելու վիճակագրական կարողությունների ամրապնդմանը Արևելյան Եվրոպայի և ԱՊՀ երկրներում (ECASTAT)» բազմադոնոր ծրագրային Տրաստ հիմնադրամի միջոցով ՀՀ ԱՎԾ-ին հնարավոր աջակցություն ցուցաբերելու համար ECASTAT-ի ծրագրային առաջարկը:

2015թ. ՀՀ ԱՎԾ-ի 94 աշխատակից 25 արտասահմանյան երկրում (Հունգարիա, ԱՄՆ, Ֆրանսիա, Բելգիա, Թուրքիա, Լիտվա, Ուկրաինա, Շվեյցարիա, Իտալիա, Բելառուս, Լատվիա, Լյուքսեմբուրգ, Ֆինլանդիա, Մոլդովա, Ավստրիա, Ալբանիա, Դրոգստան, Իրանի Իսլամական Հանրապետություն, Նորվեգիա, Վրաստան, Ղա-

զախստան, Տաջիկստան, Ռուսաստանի Դաշնություն, Խորվաթիա, Նիդերլանդներ) վերապատրաստվել և մասնակցել են տարբեր միջոցառումների հետևյալ թեմաներով՝ գյուղատնտեսական և գյուղական վիճակագրության զարգացումը ԱՊՀ երկրներում, ՄՄԿ-ի վիճակագրական հանձնաժողովի 46-րդ նստաշրջան, միգրացիոն տվյալների կառավարում և միգրացիոն միտումները, «կանաչ աճ» և էկոլոգիական տեղեկատվության միասնական համակարգ (ԷՄՏՀ), նոր տեխնիկա և տեխնոլոգիաներ վիճակագրության համար, բիզնես վիճակագրության կատարելագործումը և ՓՄՁ քաղաքականության մշտադիտարկումը Արևելյան Գործընկեր և ԵՄ անդամակցության հավակնորդ երկրներում, շրջակա միջավայրի տեղեկատվական համակարգ, Գլոբալ Էկոլոգիական Առաջընթաց՝ ԳԷԱ-6, մշտադիտարկման և տեղեկատվության հարցերով Եվրամիության հարևանության և գործընկերության երկրների աշխատանքային խմբի 16-րդ նստաշրջան, ընտրանքային մեթոդներ, Ընդհանուր վիճակագրական օրենքը, խոցելի խմբերը և տարածաշրջանային անհավասարությունը, աղքատության չափում, «Հայաստանի գյուղատնտեսական հաշվառման պիլոտային ծրագրի համար վիճակագրական կարողությունների զարգացման և իրականացման աջակցություն» խորագրով դրամաշնորհային ծրագիր (TF013918), բիզնես վիճակագրության վերաբերյալ արևելյան գործընկերության վիճակագրության պանել, Ազգային հաշիվների համակարգ 2008-ի ներդրումը, դրա փոխկապակցվածությունը վճարային հաշվեկշռի ձեռնարկ 6-ի և պետական ֆինանսների վիճակագրության ձեռնարկի հետ, բնապահպանական ցուցանիշների միասնական նպատակային խմբի 10-րդ նստաշրջան և ջրերի վիճակագրություն, բնակչության միգրացիայի վիճակագրություն, որակը վիճակագրությունում. ազգային վիճակագրական համակարգը, բնակչության վիճակագրություն, Արևելյան համագործակցության Պլատֆորմ-2 ծրագրի շրջանակում «Աշխատանքի շուկայում պահանջարկի և առաջարկի համաձայնեցում Արևելյան համագործակցության երկրներում», Եվրոպայի վիճակագիրների կոնֆերանսի 63-րդ հերթական լիակազմ նստաշրջան, գյուղատնտեսական համատարած հաշվառումը, ազգային հաշիվների վիճակագրություն, Էներգետիկ վիճակագրությունը և պլանավորումը, Եվրոպական վիճակագրության փորձառության օրենսգիրք, շրջակա միջավայրի տեղեկատվական համակարգ, մանկական հաշմանդամության չափումը, աշխատուժի և մարդահամարի շրջանակում աշխատանքի շուկայի և աշխատանքային միգրացիայի ցուցանիշների չափման հետ կապված խնդիրները, կլիմայի փոփոխությունը բնութագրող վիճակագրական ցուցանիշների սահմանման, համապատասխան տեղեկատվական բազաների ձևավորման, տվյալների օգտագործման հարցերը, բնապահպանական մշտադիտարկման և տեղեկատվության հարցերով աշխատանքային խմբի 17-րդ նստաշրջան, պաշտոնական վիճակագրության արտադրության գործընթացում վարչական տվյալների կիրառման կատարելագործում, վճարային հաշվեկշռի վիճակագրության կազմման գործնական հարցեր, ԱՊՀ երիտասարդությունը. վիճակագրական պատկեր, ըստ սեռի վիճակագրության զարգացումը, կենսական վիճակագրական համակարգի սկզբունքների և առաջարկությունների կիրառությունը Ասիայում Քաղաքացիական գրանցումների և կենսական վիճակագրության (ՔԳԿՎ) գործողությունների տարածաշրջանային ծրագրի իրականացման շրջանակում, բիզնես ռեգիստրներ, մարդահամարների և կացարանների համատարած հաշվառում, որակի կառավարում, «Աշխատանքի շուկայի վիճակագրություն»

ծրագրի շրջանակում տնտեսական ինտեգրումը և մոտարկումը ԵՄ քաղաքակա-նությանը, «ԱրմենիաԻնֆո» տեղեկատվական համակարգի ներդրման Հայաստանի փորձը և արևելյան Ղազախստանի մարզի համար ԴեվԻնֆո տեղեկատվական հա-մակարգի մշակումը ու ներդրումը, գյուղատնտեսական և գյուղական վիճակագրու-թյան կատարելագործման գլոբալ ռազմավարություն, ԱՊՀ վիճակագրական ծառայ-ությունների ղեկավարների խորհրդի 54-րդ նիստ, բնապահպանական տնտեսական հաշիվների համակարգի (FSZZ), բնապահպանական տնտեսական հաշիվների հաշ-վառման կենտրոնական հիմունքներ և էներգետիկ հաշիվներ, Ռուսաստանյան վիճա-կագրական առաջին բաց կոնգրես, Եվրոպական վիճակագիրների կոնֆերանս, մահացության պատճառական միտումները Կովկասյան երկրներում, էներգետիկ հաշվեկշիռների կազմումը, ըստ սեռի վիճակագրության տարածումը, ազգային հաշիվները գործողության մեջ, Ինոգեյթ ծրագրի էներգետիկ վիճակագրության ցանց, արդյունքների համար վիճակագրական տվյալների տարածումը, Արևելյան համա-գործակցության Պլատֆորմ-2 ծրագրի շրջանակում Աշխատանքի շուկայի պահան-ջարկի/սպասումների կանխատեսումը և առաջարկի հետ համապատասխանեցումն Արևելյան համագործակցության երկրներում. աշխատանքի շուկայի և մասնագիտա-կան հմտությունների դիտարկում,ակտիվ ծերացման վերաբերյալ վիճակագրական ցուցանիշներում առկա հիմնախնդիրները, տեղեկատվական և հեռահաղորդակցու-թյան տեխնոլոգիաների ներդրումը կրթության վիճակագրության ոլորտում, 2014թ. տվյալներով միջազգային համադրումների ծրագրի շրջանակում ԱՊՀ երկրներում միջազգային համադրումների աշխատանքների իրականացման համար սպառողա-կան ապրանք-ծառայություն ներկայացուցիչների գնային տեղեկատվության քննար-կումը և համաձայնեցումը, վիճակագրության գծով աշխատանքային խումբ, արդյու-նաբերական զարգացման միտումները և մրցակցությունը ԱՊՀ երկրներում:

Նշված միջոցառումների համար նախապատրաստվել և ներկայացվել է 26 զեկույց՝ 293 էջ ընդհանուր ծավալով:

2015թ. ՀՀ ԱՎԾ-ի 290 աշխատակից միջազգային համագործակցության շրջա-նակում մասնակցել է ՀՀ տարածքում /Երևան, Ծաղկաձոր, Դիլիջան, Աղվերան/ կազ-մակերպված թվով 92 միջոցառումների /աշխատանքային հանդիպումներ, շնորհան-դեսներ, քննարկումներ, սեմինարներ, նիստեր, աշխատաժողովներ, ուսուցման դաս-ընթացներ, խորհրդակցություններ, առցանց դասընթացներ, կլոր սեղան-քննարկում-ներ, կոնֆերանսներ, տեսակոնֆերանսներ, համաժողովներ/:

2015թ. ՀՀ ԱՎԾ է այցելել 26 հանձնախումբ, 56 փորձագետ Դանիայի վիճակա-գրական ծառայությունից, Համաշխարհային բանկից, ԱՄՆ-ի Հաշվառումների բյու-րոյից, Նորվեգիայի վիճակագրական ծառայությունից, Աշխատանքի միջազգային կազմակերպությունից, Եվրասիական տնտեսական հանձնաժողովից, ՄԱԿ-ի Պարենի և Գյուղատնտեսության կազմակերպությունից, Եվրամիության վիճակագրա-կան ծառայությունից (Եվրոստատ), ՄԱԿ-ի Եվրոպայի տնտեսական հանձնաժողո-վից, ՄԱԿ-ի վիճակագրության բաժնից, Եվրոպական ազատ առևտրի ստացիացիայից, ԱՄՆ-ի Գյուղատնտեսության դեպարտամենտից, Միջազգային համագործակցության գերմանական (GIZ) ընկերությունից, Իտալիայի վիճակագրական ծառայությունից, Ֆինլանդիայի վիճակագրական ծառայությունից, Լիտվայի վիճակագրական ծառայու-թյունից, երկրորդ ԵՄ ԹՎԻՆԻՆԳ ծրագրի շրջանակում գործողությունների պլանը

քննարկելու, ՀՀ աղքատության քարտեզագրմանն առնչվող հարցերի քննարկելու, «Բնակչության կանխատեսումներ» խորագրով սեմինար անցկացնելու, որակի ապահովման շրջանակի և Ընդհանուր վիճակագրական բիզնես գործընթացի մոդելի գծով խորհրդատվական աջակցություն ցուցաբերելու, աղքատության գնահատման վերաբերյալ քննարկումներ իրականացնելու և 2015թ. մայիսի 18-ին սեմինար անցկացնելու, երեխայի աշխատանքի հետազոտության հարցերով դասընթաց անցկացնելու, Ազգային ռազմավարության ծրագրի համար ՀԲ-ի ECASTAT բազմադոնոր Տրաստ հիմնադրամի միջոցով ՀՀ ԱՎԾ-ին հնարավոր աջակցություն ցուցաբերելու հետ կապված հարցերը քննարկելու, «Ապրանքների արտաքին և փոխադարձ առևտրի տվյալների բազաների ձևավորման փորձի փոխանակման» շրջանակներում ապրանքների արտաքին և փոխադարձ առևտրի տվյալների բազաների կատարելագործման հարցերը քննարկելու, GCP/ARM/006/EC «ENPARD տեխնիկական աջակցություն Հայաստանի Հանրապետության գյուղատնտեսության նախարարությանը» ծրագրի շրջանակում գյուղատնտեսական համատարած հաշվառման գծով աջակցություն ցուցաբերելու, ՀՀ ԱՎԾ-ի և Եվրասիական տնտեսական հանձնաժողովի համագործակցության մի շարք հարցեր քննարկելու, Երկրորդ ԵՄ ԹՎԻՆԻՆԳ ծրագրին առնչվող հարցերը քննարկելու, Ընդհանուր վիճակագրական օրենքի (GSL) խմբագրական խորհրդի երկրորդ հանդիպմանը մասնակցելու, ԵՍՍՍ անդամ երկրների «Ծախսեր-թողարկում» աղյուսակները վերլուծելու, «Հայաստանի ազգային վիճակագրական համակարգի ամրապնդում-փուլ II» ԵՄ ԹՎԻՆԻՆԳ ծրագրի բացման արարողությանը մասնակցելու, ՀՀ ԱՎԾ ԳՀՀ վարչությանը տարբեր հարցերի վերաբերյալ աջակցություն ցուցաբերելու, «Հայաստանի ազգային վիճակագրական համակարգի ամրապնդում – փուլ II» ԵՄ ԹՎԻՆԻՆԳ ծրագրի «Աղքատության վիճակագրություն» բաղադրիչի շրջանակում աջակցություն ցուցաբերելու, «Տուրիզմի սատելիտային հաշիվների ներդրման իրագործելիության ուսումնասիրություն» թեմայով քննարկումներ իրականացնելու, «Հայաստանի ազգային վիճակագրական համակարգի ամրապնդում – փուլ II» ԵՄ ԹՎԻՆԻՆԳ ծրագրի «Ժողովրդագրական վիճակագրություն» բաղադրիչի շրջանակում աջակցություն ցուցաբերելու, ԵՄ-Հայաստան առևտրի, տնտեսական և համապատասխան իրավական հարցերով համագործակցության ենթակումիտեի 14-րդ նիստին մասնակցելու, «Հայաստանի ազգային վիճակագրական համակարգի ամրապնդում – փուլ II» ԵՄ ԹՎԻՆԻՆԳ ծրագրի «Նորարարական վիճակագրություն» բաղադրիչի շրջանակում աջակցություն ցուցաբերելու, «Հայաստանի ազգային վիճակագրական համակարգի ամրապնդում – II փուլ» ԵՄ ԹՎԻՆԻՆԳ ծրագրի «Վիճակագրական տեղեկատվության տարածման համակարգ» բաղադրիչի շրջանակում աջակցություն ցուցաբերելու, «Հայաստանի ազգային վիճակագրական համակարգի ամրապնդում-II փուլ» ԵՄ ԹՎԻՆԻՆԳ ծրագրի «Աղքատության վիճակագրություն» բաղադրիչի շրջանակում աջակցություն ցուցաբերելու, ըստ սեռի վիճակագրության գծով ուսուցում անցկացնելու, «Հայաստանի ազգային վիճակագրական համակարգի ամրապնդում – II փուլ» ԵՄ ԹՎԻՆԻՆԳ ծրագրի կառավարող կումիտեի առաջին նիստին մասնակցելու, «Հայաստանի ազգային վիճակագրական համակարգի ամրապնդում-II փուլ» ԵՄ ԹՎԻՆԻՆԳ ծրագրի «Ժողովրդագրական վիճակագրություն» բաղադրիչի շրջանակում աջակցություն ցուցաբերելու, ԳՀՀ տվյալների մշակման և հրապարակումների նախապատրաստման ընթացիկ իրավիճակը քննարկելու, «Հայաստանի ազգային վիճա-

կազմակերպության համակարգի ամրապնդում–II փուլ» ԵՄ ԹՎԻՆԻՆԳ ծրագրի «Վիճակագրական տեղեկատվության տարածման համակարգ» բաղադրիչի շրջանակում աջակցություն ցուցաբերելու նպատակով:

2015թ. ՀՀ ԱՎԾ-ում կազմակերպվել է 28 սեմինար-շնորհանդես՝ նվիրված վիճակագրության տարբեր բնագավառներին ՀՀ ԱՎԾ այցելած միջազգային փորձագետների մասնակցությամբ, ինչպես նաև արդի վիճակագրական գործիքակազմի կիրառման և ստացված ժամանակակից վիճակագրական գրականության շնորհանդեսներ, որոնց՝ ՀՀ ԱՎԾ-ի աշխատակիցների կողմից այցեմասնակցությունների թիվը կազմել է 681 միավոր:

ՀՀ ԱՎԾ-ն մասնակցել է ՄԱԿ-ի Եվրոպայի տնտեսական հանձնաժողովի (UNECE), Եվրոպական ազատ առևտրի ասոցիացիայի (EFTA), Եվրամիության վիճակագրական ծառայության (Eurostat) կողմից կազմակերպված Արևելյան Եվրոպայի, Կովկասի և Կենտրոնական Ասիայի երկրների համար Ընդհանուր վիճակագրական օրենքի խմբագրական խորհրդի և օրենքի մշակման աշխատանքներին:

2015թ. հունիսի 15-17-ը Ժնևում կայացած ՄԱԿ-ի Եվրոպայի տնտեսական հանձնաժողովի Եվրոպական վիճակագիրների կոնֆերանսի 63-րդ հերթական լիակազմ նստաշրջանին համաձայն Եվրոպական Վիճակագիրների Կոնֆերանսի և դրա Բյուրոյի աշխատանքները կառավարող կանոնների կոնֆերանսը ընտրել է իր Բյուրոն 2 տարի ժամկետով՝ 2015թ. հունիսից մինչև 2017թ. հունիսը: ՀՀ ԱՎԾ նախագահ՝ Ս. Մնացականյանը ընտրվել է նորակազմ Բյուրոյի փոխնախագահ (Եվրոպական վիճակագիրների կոնֆերանսի Բյուրոյի կազմը 2015-2017թթ. համար, <http://www.unece.org/stats/cesbureau.html>):

ՀՀ ԱՎԾ-ն վիճակագրության մասով մասնակցել է ՀՀ-ԵՄ առևտրի, տնտեսական և համապատասխան իրավական հարցերով համագործակցության ենթակոմիտեի աշխատանքներին:

2015թ. ՀՀ ԱՎԾ-ն իրականացրել է Եվրամիության Վիճակագրական ծառայության (Եվրոստատ) «Վիճակագրական տվյալների հավաքագրում Եվրոպական հարևանության քաղաքականության Արևելյան (ENP-EAST) երկրներից» խորագրով նախագիծը:

ՀՀ ԱՎԾ-ն վիճակագրության մասով մասնակցել է Եվրասիական տնտեսական միությանը Հայաստանի անդամակցության հետ կապված աշխատանքներին:

Իրականացվել են բանակցություններ և քննարկումներ հետագա համագործակցության հնարավորությունների շուրջ՝ Եվրամիության վիճակագրական ծառայության (Եվրոստատ) ներկայացուցիչներ՝ պարոն Պ. Եվերայերսի և տիկին Կլաուդիա Յունկերի հետ, ՄԱԿ-ի Եվրոպայի տնտեսական հանձնաժողովի (UNECE) ներկայացուցիչ՝ տիկին Լիդիա Բրատանովայի հետ, Եվրոպական ազատ առևտրի ասոցիացիայի (EFTA) ներկայացուցիչ՝ տիկին Անդրեա Շելլերի հետ, ՄԱԿ-ի Պարենի և Գյուդատնտեսության կազմակերպության ներկայացուցիչ՝ պարոն Պ. Ջենարիի հետ, Ավստրիայի ազգային վիճակագրական ծառայության ղեկավար պարոն՝ Կ. Պեսենդորֆերի և միջազգային համագործակցության բաժնի պետ՝ տիկին Բ. Դրանդիցի և ԱՄՆ Գյուդատնտեսության ղեկավարամենտի փորձագետ՝ պարոն Մ. Ստայների հետ, մասնավորապես՝ գյուդատնտեսական համատարած հաշվառման բնագավառում, Նորվեգիայի ազգային վիճակագրական ծառայության միջազգային համագործակցու-

թյան բաժնի ներկայացուցիչներ՝ պարոն Վեբյորն Աալանդսլուդի և տիկին Լ.Ս. Ռոզներուդի հետ հետագա համագործակցության հնարավորությունների շուրջ և, մասնավորապես՝ որակի կառավարման և Ընդհանուր Վիճակագրական Բիզնես-գործընթացի Մոդելի ներդրման վերաբերյալ, ՄԱԿ-ի Ասիայի և խաղաղօվկիանոսյան տարածաշրջանի վիճակագրական ինստիտուտի տնօրեն՝ տիկին Մ.Գուլբերգի հետ, մասնավորապես՝ հաղորդակցման և հրապարակայնության ոլորտում ուսումնական դասընթացների կազմակերպման հնարավորությունների վերաբերյալ:

ՀՀ ԱՎԾ-ի միջազգային համագործակցությունը տարբեր երկրների ազգային վիճակագրական ծառայությունների և միջազգային կազմակերպությունների հետ իրականացվել է նաև վիճակագրական տեղեկատվության ընդլայնված փոխանակությամբ և թղթակցության վարմամբ /թվով 1 610/, էլեկտրոնային փոստով պատասխանվել է 184 հարցումներին: Ստացվել են բազմաթիվ տարեգրքեր, տեղեկագրեր, տեղեկատուներ, մեթոդաբանական ձեռնարկներ, հարցաթերթեր և այլ վիճակագրական նյութեր:

2015թ. ընթացքում միջազգային համագործակցության շրջանակում ՀՀ ԱՎԾ-ի կողմից լույս է ընծայվել 4 մամուլի հաղորդագրություն:

2015թ. ընթացքում միջազգային համագործակցության շրջանակում տեղի են ունեցել 161 պաշտոնական հանդիպումներ, որոնց վերաբերյալ կազմվել են արձանագրություններ:

2015թ. ընթացքում ՀՀ ԱՎԾ-ի կողմից լրացվել և նախատեսված պարբերականությամբ ԱՊՀ Միջպետական վիճակագրական կոմիտեին տրամադրվել են 164 վիճակագրական հարցաթերթեր, որոնցից՝ 19-ը՝ ամսական, 30-ը՝ եռամսյակային և 115-ը՝ տարեկան պարբերականությամբ, իսկ Եվրասիական տնտեսական հանձնաժողովի վիճակագրության դեպարտամենտին՝ 121 վիճակագրական հարցաթերթեր որոնցից՝ 26-ը՝ ամսական, 11-ը՝ եռամսյակային և 84-ը՝ տարեկան պարբերականությամբ: